

Aan de leden van de Vaste Commissie voor Cultuur
van de Tweede Kamer
Postbus 2018
2500 EA Den Haag

Betreft: algemeen overleg cultuur d.d. 26 juni 2008

Amsterdam, 25-6-2008

Geachte cultuurwoordvoerders,

Morgen bespreekt u over de advisering over de basisinfrastructuur en de brieven van de minister over het advies van de Commissie Cultuurprofijt en het advies kwartiermaker Programmafonds Cultuurparticipatie. Inmiddels is duidelijk dat het Nader advies van de Raad voor Cultuur in de sector nagenoeg alle instellingen op grote achterstand zet. De effecten van de voorstellen die er nu liggen en de nog onbekende uitkomst van het Fonds podiumkunsten, zijn op dit ogenblik niet te overzien. Wij verzoeken u dan ook de minister te vragen om zo spoedig mogelijk te komen met een brief waarin inzicht wordt verschaft in de effecten van zijn veronderstelling dat de basisinfrastructuur voor het budget 2006 kan worden gerealiseerd. Daarbij spelen uiteraard de voorstellen voor invoering van de adviezen van de Commissie Cultuurprofijt ook een rol. Alleen dan kan een inzichtelijk debat gevoerd worden en kan besluitvorming ook echt op zijn consequenties worden gewogen. In de bijlage treft u nog een aantal opmerkingen en vragen over de dossiers die aan de orde zijn.

Er is in de afgelopen jaren heel hard gewerkt aan een herstructurering van de cultuursector die de maatschappelijke verankering en het ondernemerschap in de sector aanzienlijk zal versterken. Zowel Rijk als lagere overheden hebben dat ondersteund en daaraan meegewerkt. Als daar nu geen investering van het rijk tegenover komt te staan, worden vele instellingen jaren terug in de tijd gezet. Wij doen een dringend beroep op u om dat te voorkomen.

Met vriendelijke groeten,
Namens het bestuur van Kunsten '92

Marianne Versteegh
Algemeen secretaris

c.c. Dhr. Dr. R.H.A. Plasterk, Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

1 bijlage

Dossier advisering basisinfrastructuur

De Raad voor Cultuur is op 19 juni op verzoek van de minister gekomen met een *Nader advies* over het financiële kader voor de basisinfrastructuur. De boodschap is helder: voor een basisinfrastructuur, die zowel recht doet aan de functieverbreiding die de minister wenst (talentontwikkeling, participatie en educatie, internationalisering) als aan een goede regionale spreiding over het land, is 26 miljoen euro méér nodig dan de minister nu daarvoor beschikbaar stelt.¹ Indien die middelen er niet komen, kiest de Raad ervoor uit te gaan van de historische begrotingen van instellingen, en geeft hij aan dat dit tot gevolg zal hebben dat basisinfrastructuur niet kan worden ingevoerd. De Raad noemt:

- de herstructureringsoperatie in de podiumkunsten
- de internationale concurrentiepositie van het Holland Festival en de filmfestivals
- versterking van de filmsector
- de positie van productiehuisen
- het postacademische onderwijs in de muzieksector
- literaire ontwikkeling en participatie in de letterensector
- jeugdtheater en jeugddans
- de vernieuwing in de amateursector en
- investeringen in ICT in de sector e-cultuur.

Het gaat hier om prioriteiten uit de nota *Kunst van leven*.

In zijn reactie liet minister Plasterk weten dat wat hem betreft de invoering van de basisinfrastructuur – inclusief nieuwe functies - gewoon doorgaat. Volstrekt onduidelijk is echter hoe culturele instellingen de nieuwe taken moeten gaan vervullen voor het ‘oude’ budget.

De Raad voor Cultuur geeft in zijn advies *Basisinfrastructuur 1.0* en in het *Nader advies* een heel precieze onderbouwing waarom uitbreiding van de middelen gewenst is.

Van de minister kan minimaal hetzelfde worden gevraagd:

- met welke specifieke punten in het betoog van de Raad is hij het oneens?
- Welke becijferingen kan hij tegenover het advies van de Raad stellen?
- Kan hij aangeven hoeveel de vervulling van een bepaalde functie gemiddeld kost?

Het stapelen van taken bij een gelijkblijvend budget bij organisaties betekent in het algemeen kwaliteitsverlies. Sommige taken zullen immers minder goed kunnen worden vervuld.

- Hoe denkt de minister nu zijn vergaande ambities te kunnen realiseren?
- Gaat de minister de instellingen aangeven aan welke taken hij prioriteit geeft boven andere?
- En hoe gaat hij om met instellingen die een duidelijke keuze maken een bepaalde taak niet of zeer beperkt te uit te voeren?

Om te voorkomen dat de discussie op een welles-nietes niveau blijft hangen, vindt Kunsten '92 dat de minister zo snel mogelijk antwoord zou moeten geven op bovenstaande vragen.

Convenanten

Een mogelijk probleem zit in medefinanciering door de andere overheden van de nieuwe gezelschappen en productiehuisen, indien de financiering door het Rijk aan de magere kant is. Dit kan ten koste gaan van de overige lokale infrastructuur, zeker als het rijk eisen gaat stellen voor extra medefinanciering. Dat zou een ongewenst gevolg zijn. Eerste verantwoordelijke voor de basisinfrastructuur is immers het Rijk.

¹ Voor de vierjarige subsidies adviseert de Raad een verhoging van 12,7 miljoen, waarvan een belangrijk deel bestemd is voor een landelijk dekkend netwerk van stadstheatergezelschappen, jeugdtheatergezelschappen en productiehuisen. Voor de cultuurfondsen adviseert de Raad 10, 8 miljoen meer, onder ander voor het behoud van de Belvédèreregeling, internationalisering en diversiteit.¹

Dossier cultuurprofijt

Het voorstel van de minister om de koppeling tussen eigen inkomstenverwerving en taakstelling pas vanaf 2013 in te voeren nadat de normen per categorie instelling zijn vastgesteld, is een verbetering ten opzichte van het eerdere voorstel van de Commissie Cultuurprofijt. Dit voorstel, waarin de verhoging van de eigen inkomsten direct gekoppeld was aan de bezuinigingstaakstelling, was immers op korte termijn niet te realiseren aangezien normen voor eigen inkomstenverwerving ontbreken. Bovendien zou een dergelijke systematiek averechts uitwerken voor instellingen met weinig eigen inkomsten, omdat deze dan tegelijkertijd op hun subsidie gekort zouden worden.

Het voorstel van de minister is echter niet beter dan dat van de commissie. Om de ingeplande bezuinigingen toch te halen stelt hij namelijk een generieke korting voor alle instellingen voor. Hij geeft zelf toe die korting ‘geen positieve stimulans is voor ondernemerschap’, maar “via de matchingsregeling kan worden terugverdiend”. De systematiek van eerst korten, dan pas matchen blijft daarmee overeind. Instellingen die het goed doen, worden onevenredig gekort, en instellingen met weinig eigen inkomsten worden nog steeds hard getroffen.

Dit laatste wordt versterkt door de keuze van de minister voor generieke systematiek van matching achteraf, op basis van jaarrekeningen. Dat is een constructie die instellingen niet in staat stelt om de matchingsmiddelen mee te nemen bij projectaanvragen. En juist instellingen met weinig financiële armslag zullen dat hard nodig hebben.

Kunsten '92 dringt erop aan dat de Kamer op dit dossier geen onomkeerbare beslissingen neemt.

Programmafonds Cultuurparticipatie

Kunsten '92 heeft er meerdere malen op gewezen dat juist instellingen die zich op het snijvlak tussen amateurkunst en professionele kunst bewegen en zowel talentontwikkeling als productie als functies hebben, in de nieuwe subsidiesystematiek tussen wal en schip zouden kunnen terecht komen. Die vrees is helaas terecht gebleken: afgezien van de sector dans is talentontwikkeling niet door de Raad als functie meegenomen waardoor deze groep instellingen vrijwel geheel buiten de basisinfrastructuur terecht is gekomen. Minister Plasterk heeft weliswaar naar aanleiding van eerdere brieven hierover uit de sector aan de kwartiermaker van het Programmafonds verzocht de opmerkingen en suggesties daaruit bij de inhoudelijke uitwerking te betrekken, maar van die zijde is nog niets vernomen en de tijd dringt voor betrokken instellingen. Kunsten '92 dringt aan op een snelle oplossing voor deze groep. Daarnaast is het belangrijk dat er op korte termijn uitsluitel gegeven wordt over de nadere invulling van het fonds cultuurparticipatie, ook gelet op de omvang van het bedrag.

Kunsten '92 , 25 juni 2008